

Προς:

Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κ. Σοφία Ζαχαράκη.

Υφυπουργό αρμόδιο για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, καθηγητή κ. Νικόλαο Παπαϊωάννου.

Γενικό Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης, καθηγητή κ. Δημήτριο Μπουραντώνη.

Κοινοποίηση:

Πρωθυπουργό της Ελληνικής Δημοκρατίας, κ. Κυριάκο Μητσοτάκη.

Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και πρώην Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κ. Κυριάκο Πιερρακάκη.

Υπουργό Επικρατείας, κ. Άκη Σκέρτσο.

Υπουργό Ανάπτυξης, κ. Τάκη Θεοδωρικάκο.

Σύνοδο Πρυτάνεων των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας.

Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων και Τεχνολογικών Φορέων.

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΠΟΣΔΕΠ).

Αθήνα, 18/08/2025

Ανοιχτή επιστολή διαμαρτυρίας για τη διαδικασία αξιολόγησης ερευνητικών προτάσεων στο πλαίσιο του έργου «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας» του Υπουργείου Παιδείας.

Η πρόσφατη διαδικασία αξιολόγησης των ερευνητικών προτάσεων στο πλαίσιο του έργου «SUB4: Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας», με κωδικό ΟΠΣ ΤΑ 5180664 (ΑΔΑ: 69ΛΨ46ΚΝΠΔ-ΗΤ8) στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», προκαλεί έντονη ανησυχία στην ακαδημαϊκή και ερευνητική κοινότητα.

Τα βασικά ζητήματα που αναδεικνύονται είναι τα εξής:

1. Ελλιπής στελέχωση της Επιτροπής Αξιολόγησης: Μόλις 12 μέλη συγκρότησαν την τελική επιτροπή αξιολόγησης, καλούμενα να εξετάσουν άνω των 1.200 προτάσεων μέσα σε περιορισμένο χρονικό διάστημα (συγκρότηση της Επιτροπής στις 5/5/2025, παράδοση του πρακτικού στις 18/7/2025). Η αριθμητική αυτή ανεπάρκεια **υπονομεύει εκ των πραγμάτων την ουσιαστική αξιολόγηση, ιδίως όταν πρόκειται για προτάσεις υψηλής επιστημονικής εξειδίκευσης, διεπιστημονικότητας και πολυπλοκότητας.** Επιπλέον, παραμένουν **ασαφή τα κριτήρια επιλογής των 12 μελών της Επιτροπής,** γεγονός που εντείνει τις ανησυχίες για την **επάρκεια και την αντιπροσωπευτικότητα** της σύνθεσής της.

2. Απουσία επιστημονικής εκπροσώπησης της Επιτροπής σε βασικά θεματικά πεδία: Η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν περιλάμβανε μέλη με εξειδίκευση σε βασικά πεδία έρευνας, καινοτομίας και διεπιστημονικότητας όπως η Ιατρική, Βιολογία, Χημεία, Φυσική, Μαθηματικά και Μηχανική Μάθηση, καθώς και στις Πολιτικές, Ανθρωπιστικές και Νομικές Επιστήμες, που αντιπροσωπεύουν μεγάλο ποσοστό των προτάσεων που υποβλήθηκαν. **Η έλλειψη αυτή καθιστά αδύνατη την αντικειμενική και τεκμηριωμένη κρίση των προτάσεων.**

3. Σύγκρουση συμφερόντων και απουσία μηχανισμών διασταυρούμενου ελέγχου: Ο εξαιρετικά περιορισμένος αριθμός αξιολογητών/αξιολογητριών, σε συνδυασμό με την απουσία θεματικής αντιστοιχίας, οδηγεί σε **συνθήκες εγγενούς αδιαφάνειας**. Ενδεικτικά, στον τομέα των βιοϊατρικών επιστημών, μεταξύ των μελών της Επιτροπής υπήρχε μόνο **ένας/μία αξιολογητής/αξιολογήτρια με εν μέρει συγγενές επιστημονικό αντικείμενο** (φαρμακευτικές επιστήμες), που προέρχεται από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – ίδρυμα που συμμετείχε σε μεγάλο αριθμό προτάσεων. Δεν είναι γνωστό αν το εν λόγω μέλος ενεπλάκη στην αξιολόγηση προτάσεων που συνδέονται με το Ίδρυμα ή το Τμήμα στο οποίο υπηρετεί. Σε περίπτωση που συμμετείχε, τίθεται **μείζον ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων**. Εάν όχι, ανακύπτει το εύλογο ερώτημα ποια άλλα μέλη της Επιτροπής, χωρίς καμία εξειδίκευση στον τομέα των Βιοϊατρικών επιστημών, αξιολόγησαν τις εν λόγω προτάσεις.

Επιπλέον, υπάρχουν πληροφορίες για ύπαρξη συγγενικών σχέσεων μεταξύ μελών της Επιτροπής, μάλιστα στο ίδιο επιστημονικό πεδίο, κάτι που χρήζει άμεσης διερεύνησης.

Σε κάθε διεθνές ή εθνικό σύστημα χρηστής διοίκησης και αξιολόγησης, τέτοιες περιπτώσεις θα τεκμηρίωναν σοβαρό δεοντολογικό ασυμβίβαστο, καθώς είναι **υποχρέωση της διοίκησης να διασφαλίζει όχι μόνο την ουσιαστική αμεροληψία, αλλά και την επίφαση αυτής**, ώστε να μην δημιουργούνται βάσιμες υπόνοιες μεροληψίας ή ευνοϊκής/δυσμενούς μεταχείρισης.

Η έλλειψη μηχανισμών διασταυρούμενου ελέγχου, με την αξιολόγηση των προτάσεων **από μόνο έναν/μία (1) κριτή** – πρακτική διεθνώς πρωτοφανής για διαδικασίες που αφορούν στη διαχείριση δημόσιων πόρων – εντείνει την ανησυχία για τη διασφάλιση της αμεροληψίας και αντικειμενικότητας.

4. Αξιολογήσεις χωρίς επαρκή τεκμηρίωση: Μεγάλος αριθμός αξιολογήσεων περιλαμβάνει ασαφή, γενικόλογα ή ασύνδετα σχόλια, χωρίς επιστημονική ή μεθοδολογική τεκμηρίωση, ενώ συχνά καταγράφονται αντιφάσεις μεταξύ του περιεχομένου των σχολίων και της τελικής βαθμολογίας. Πρόκειται για **τεκμήρια προχειρότητας ή/και ανεπαρκούς κατανόησης του αντικείμενου και καταδεικνύουν συστημική ανεπάρκεια στη διαδικασία αξιολόγησης.**

5. Εσφαλμένη ή αυθαίρετη χρήση αξιολογικών κριτηρίων: Πολλές αξιολογήσεις εμπεριέχουν ακατάλληλα ή αδόκιμα κριτήρια (π.χ. περικοπή βαθμών για την απουσία 'business plan' σε πρόταση βασικής έρευνας!) ή διαστρέβλωση των

ορθών κριτηρίων όπως αποτυπώνονται στην προκήρυξη του έργου, οδηγώντας σε **λανθασμένη αποτίμηση των προτάσεων και αποκλεισμό αξιολογών ερευνητικών ομάδων.**

6. Ενδείξεις χρήσης εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης (LLMs): Η έντονη γλωσσική ομοιομορφία, η μηχανική δομή, οι επαναλήψεις, η αδυναμία αξιολόγησης καθοριστικών δεδομένων που υπήρχαν σε πίνακες, τα σοβαρά γλωσσικά σφάλματα που παρατηρούνται σε πάρα πολλές αναφορές αξιολόγησης, κ.α., προκαλούν εύλογες υπόνοιες για χρήση αυτοματοποιημένων εργαλείων (όπως chatGPT ή άλλα LLMs), που ενισχύονται από παρατηρήσεις επιστημόνων, ειδικών στο πεδίο. **Η χρήση τέτοιων εργαλείων στην αξιολόγηση ερευνητικών έργων χωρίς ενημέρωση (στην Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων με ΑΔΑ: 69ΛΨ46ΚΝΠΔ-ΗΤ8 δεν γίνεται τέτοια αναφορά), χωρίς συναίνεση των ερευνητών/τριών που συμμετείχαν στην Πρόσκληση και χωρίς διαφάνεια, αντιβαίνει στις θεμελιώδεις αρχές της ερευνητικής δεοντολογίας και της προστασίας προσωπικών δεδομένων.**

Η παρέμβασή μας δεν είναι προϊόν δυσaráσκειας για την μη χρηματοδότηση μεμονωμένων προτάσεων. Αντιθέτως, αποσκοπεί στην ανάδειξη ενός **πολύ σοβαρού συστημικού προβλήματος που απειλεί τη θεμελιώδη αξία της αξιοκρατίας, τις θεμελιώδεις αρχές επιστημονικής αξιολόγησης, και υπονομεύει την αριστεία.** Ενδεικτικό αυτών είναι το γεγονός πως προτάσεις συναδέλφων οι οποίοι έχουν αριστεύσει σε Ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ., με τρέχουσες βραβεύσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, ERC), έλαβαν βαθμολογίες πολύ κάτω της βάσης ως και τις χαμηλότερες βαθμολογίες στο πλαίσιο του έργου «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας»!

Αντίστοιχα λάθη είχαν παρατηρηθεί και σε προηγούμενη Δράση του Υπουργείου Παιδείας με τίτλο **“Συμπράξεις Αριστείας”**: ολιγομελής επιτροπή για μεγάλο αριθμό προτάσεων, παρόμοιες γενικόλογες αξιολογήσεις συνοδευόμενες από πολύ διαφορετικές και αυθαίρετες βαθμολογίες, χρήση AI/LLM, κ.ά.

Το αποτέλεσμα είναι η **συστηματική φθορά του ερευνητικού οικοσυστήματος**, η απογοήτευση και αποθάρρυνση των επιστημόνων, και η περαιτέρω ενίσχυση του brain drain. Είναι εξαιρετικά απογοητευτικό το ότι ένα τόσο σημαντικό πρόγραμμα, **γνωστό από το 2021**, υλοποιήθηκε με προχειρότητα και χωρίς την αναγκαία προετοιμασία πολλά χρόνια αργότερα.

Ήδη, **αρκετοί συνάδελφοι έχουν προσφύγει σε Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς θεσμούς, περιλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, και το κύμα αυτό διευρύνεται.** Είναι ευθύνη της Πολιτείας να διασφαλίσει ότι οι Ευρωπαϊκοί πόροι διατίθενται με όρους διαφάνειας, ισότητας, ακαδημαϊκής δεοντολογίας και επιστημονικής επάρκειας.

Οι υπογράφωντες και υπογράφουσες ζητούμε άμεσα:

- Την ανάκληση των προσωρινών πινάκων/αποτελεσμάτων αξιολόγησης με ΑΔΑ: 6ΦΗΕ46ΝΚΠΔ-Ν5Τ.
- Τη σύσταση νέων, ανεξάρτητων επιτροπών επαναξιολόγησης των προτάσεων ανά επιστημονικό πεδίο, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων επιστημόνων (συμπεριλαμβανομένων επιστημόνων του εξωτερικού), με διαφανείς διαδικασίες και τεκμηριωμένες αξιολογήσεις.

Παράλληλα, αιτούμαστε να οριστεί άμεσα **συνάντηση με την Υπουργό Παιδείας** προκειμένου να παρουσιάσουμε τις προτάσεις μας για τη δημιουργία ενός πλαισίου αξιολόγησης που να ευθυγραμμίζεται με διεθνή πρότυπα, ενισχύοντας τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την αξιοκρατία.

Η αριστεία δεν μπορεί να προκύψει χωρίς διαφάνεια.

Η εμπιστοσύνη στην Πολιτεία δεν μπορεί να οικοδομηθεί χωρίς αξιοκρατία.

Οι υπογράφοντες/υπογράφουσες (αλφαβητικά):

A/A	Ονοματεπώνυμο	Ιδιότητα και Ίδρυμα
1	Αθανασιάδης Εμμανουήλ	Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Μηχανικών Βιοϊατρικής, ΠΑΔΑ
2	Αλυσσάφη Θέμις	Επίκουρη Καθηγήτρια Βιολογίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ & Πρέσβειρα Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ERC) στην Ελλάδα
3	Βεργίνης Παναγιώτης	Καθηγητής Βιοχημείας-Ανοσολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης
4	Βιδάκη Μαρίνα	Επίκουρη Καθηγήτρια Μοριακής-Κυτταρικής Βιολογίας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης
5	Βόντας Ιωάννης	Καθηγητής, Τμήμα Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών & Διευθυντής Ινστιτούτου Μοριακής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας, ΙΤΕ, Κρήτη
6	Γαλανίδου Νένα	Καθηγήτρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

7	Γαρίνης Γιώργος	Καθηγητής Γενετικής, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.
8	Γεωργιάδης Γιώργος	Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
9	Γεωργιάδης Χ Μιχαήλ	Καθηγητής, Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
10	Γεωργιάδου Βασιλική	Καθηγήτρια Πολιτικής Επιστήμης, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
11	Γιακουμάκη Στέλλα	Καθηγήτρια Κλινικής Νευροψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
12	Γρηγοριάδης Νικόλαος	Καθηγητής Νευρολογίας, Ιατρική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Διευθυντής Β Νευρολογικής Κλινικής, Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ
13	Δαφέρμος Μανόλης	Επίκουρος Καθηγητής Επιστημολογίας της Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
14	Διαγγελάκης Νικόλαος	Επικ. Καθηγητής, Σχολή Χημικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος, Πολυτεχνείο Κρήτης και συνεργαζόμενο μέλος ΔΕΠ στο Ινστιτούτο Γεωενέργειας του ΙΤΕ
15	Ηλιόπουλος Αριστείδης	Καθηγητής Βιολογίας-Γενετικής & Διευθυντής Εργαστηρίου Βιολογίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
16	Ηλιόπουλος Ιωάννης	Καθηγητής Μοριακής Βιολογίας- Βιοπληροφορικής Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης
17	Ιωαννίδης Γιάννης	Καθηγητής Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών, Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, ΕΚΠΑ
18	Καλαντίδης Κρίτων	Καθηγητής & Πρόεδρος του Τμήματος Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
19	Καραγωγέως Δόμνα	Ομότιμη Καθηγήτρια Μοριακής Βιολογίας και Αναπτυξιακής Νευροβιολογίας, Ιατρική

		Σχολή Πανεπιστήμιο Κρήτης.
20	Καρακάσης Ιωάννης	Καθηγητής Θαλάσσιας Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
21	Κόλλιας Γιώργος	Ακαδημαϊκός, Καθηγητής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ & Συνεργαζόμενος Ερευνητής, Ερευνητικό Κέντρο Φλέμιγκ
22	Κοντογιάννης Δημήτριος	Καθηγητής Βιολογίας Κυττάρου, Διευθυντής Εργαστηρίου Βιολογίας Ανάπτυξης, Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
23	Κουμουνδούρος Γιώργος	Καθηγητής Θαλάσσιας Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
24	Κουρκούτας Ιωάννης	Καθηγητής Εφαρμοσμένης Βιοτεχνολογίας, Τμήμα Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
25	Κωλέττας Ευάγγελος	Καθηγητής Μοριακής Κυτταρικής Βιολογίας, Διευθυντής του Εργαστηρίου Βιολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων Διευθυντής του Λειτουργικού-Κλινικοεργαστηριακού Τομέα, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Διευθυντής του Ινστιτούτου Βιοεπιστημών του Πανεπιστημιακού Κέντρου Έρευνας και Καινοτομίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
26	Λάζου Αντιγόνη	Καθηγήτρια Φυσιολογίας Ζωικών Οργανισμών, Τμήμα Βιολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
27	Λεωνίδας Δημήτρης	Καθηγητής Βιοχημείας Τμήμα Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
28	Λυγερού Ζωή	Καθηγήτρια Βιολογίας-Γενετικής, Διευθύντρια Εργ. Γεν. Βιολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Παν. Πατρών
29	Μαυροθαλασσίτης Γιώργος	Καθηγητής Ιατρικής Χημείας & Διευθυντής Τομέα Βασικών Ιατρικών Επιστημών, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης
30	Μικρός Εμμανουήλ	Καθηγητής, Τμήμα Φαρμακευτικής, ΕΚΠΑ

31	Μιχαηλίδης Θεολόγος	Αναπληρωτής Καθηγητής Μοριακής Γενετικής, Τμήμα Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
32	Μπικιάρης Δημήτρης	Καθηγητής, Τμήμα Χημείας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
33	Ξανθόπουλος Κωνσταντίνος	Αναπληρωτής Καθηγητής Φαρμακολογίας, Τμήμα Φαρμακευτικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
34	Παναγής Γιώργος	Καθηγητής Βιοψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
35	Παπαδόπουλος Δημήτριος	Αναπληρωτής Καθηγητής Μοριακής Βιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
36	Παπαδοπούλου Λευκοθέα	Καθηγήτρια Φαρμακολογίας, Τμήμα Φαρμακευτικής Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
37	Παπαπετρόπουλος Αντρέας	Καθηγητής Φαρμακολογίας και Πρόεδρος του Τμήματος Φαρμακευτικής του ΕΚΠΑ, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Φαρμακολογίας
38	Ρούκος Βασίλειος	Επίκουρος Καθηγητής Βιολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Πατρών
39	Σαββάκης Μπάμπης	Ομότιμος καθηγητής Μοριακής Βιολογίας και Γενετικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης
40	Σαρρής Παναγιώτης	Αναπληρωτής Καθηγητής Μικροβιολογίας, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
41	Σπηλιανάκης Χαράλαμπος	Καθηγητής Μοριακής Βιολογίας & Επιγενετικής, Τμήμα Βιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
42	Στρατικός Ευστράτιος	Αναπληρωτής Καθηγητής Βιοχημείας, Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ
43	Ταραβήρας Σταύρος	Καθηγητής Φυσιολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Πατρών
44	Τσαούσης Ιωάννης	Αναπληρωτής καθηγητης, Τμήμα Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ
45	Τσατσάνης Χρήστος	Καθηγητής Κλινικής Χημείας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης
46	Χαλαμπαλάκη Μαρία	Αν Καθηγήτρια, Τμήμα Φαρμακευτικής, ΕΚΠΑ

47	Χαμηλός Γιώργος	Καθηγητής Κλινικής Μικροβιολογίας-Μικροβιακής Παθογένεσης & Αναπληρωτής Κοσμήτορας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης.
48	Χατζηγεωργίου Άρτεμις	Καθηγήτρια Βιοπληροφορικής, Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, Παν. Θεσσαλίας
49	Χατζηδούκας Χρήστος	Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
50	Χατζηνικολαΐδου Μαρία	Καθηγήτρια Βιοϋλικών στην Εμβιομηχανική, Τμήμα Επιστήμης και Μηχανικής Υλικών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
51	Χατζηστέργος Κωνσταντίνος	Αναπληρωτής Καθηγητής Βιολογίας Ανάπτυξης, Τμήμα Βιολογίας Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
52	Χριστοφορίδης Σάββας	Καθηγητής Βιολογικής Χημείας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων